

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

389.5

Hely

Idő

"1944"

Személy

Szerző:

Cím:

Jegyzetek a régi Budapestről

Forrás:

Nemzeti Újság

Bp.

(Hely)

1944. I. 19.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Jegyzetek a régi Budapestről

Budapest az 1872. évi XXXVI. törvény cikk alapján lett Budapestté, de valószínűleg egyesülése csak 1874 január 1-én köszöntött be. A három város hetven esztendője egyesítette pénztárait. Ettől az időponttól kapták kézhez az új főváros tisztviselői ujonnan megállapított fizetésüket. Erről számol be a *Városok Szövetségének Lapjában* Bitskey Jenő műszaki főtanácsos, aki nagy szeretettel böngészett régi lapok hírei között. Az akkor még Buda-Pestnek irt főváros tanácsa 1873 november 20-án tartotta első ülését. Erről így ír be a *Hon* esti kiadása: „Buda-Pest fővárosának Tanácsa ma délelőtt 11 órakor tartotta meg alakuló ülését. Kammayer polgármester elnökölt és hangszólította, hogy a tisztviselői kar kötelessége buzgalom és ernyedellenség által a bizalomnak megfelelni. A polgármester szavaira Gerlóczy alpolgármester válaszolt. A főkönyvvivő utasított, terjesszen elő véleményt aziránt, mikép volnának az egyesített fővárosok összes pénztárai egyesíthetők.”

Nyilvánvaló, hogy a főkönyvvivő, vagy ahogy most mondják: főszámvevő csak január 1-ével tudta egyesíteni a három város pénztárát és ezzel megkezdődött Budapest gyakorlati élete.

Ez a változás azonban nem tulságosan

foglalkoztatta a közvéleményt. Jókai Mór a *Honban*, Petőfi születésének ötvenedik évfordulójával foglalkozik. A három város egyesítése már előzőleg a köztudatba ment. Ma nem is képzelnénk, hogy milyen zökkenőkkel történhetett csak meg az egyesítésre vonatkozó törvény végrehajtása.

Pest városa 1872 december 28-iki közgyűlésén Gyöngyössy Alajos főpolgármester elnökölt. A közgyűlésen felolvasták a belügyminisztérium intézkedését Budának, Obudának s a Margitszigetnek Pest városával egyesítése iránt alkotott törvény életbeléptetésére szükséges előmunkálatok foganatosítása tárgyában. Pest közgyűlése husztagu bizottságot küldött ki, hogy dolgozza ki az egyesítés lebonyolítására vonatkozó javaslatokat. 1873 január 29-én Pest tanácsa tárgyalta a belügyminiszternek azt a leiratát, amelyben felhívja a törvényhatóságot, hogy ezentul a hivatalos iratokban a törvényszerű

Budapest elnevezést használják. A tanács véleménye szerint azonban a levelekre a jövőben is még rá kell írni a *Pesten*, *Budán* vagy *Obudán* jelzést, mert a jelzés nélkül beérkező levelek ide-oda küldözgetéséből „nagy zavar és kesedelem és kár fog származhatni”.

Ez érthető is, mert hiszen az egyesítés előtt *Pesten*, *Budán* és *Obudán* összesen 645 utcanév volt ismeretes, az egyesítés után pedig csak 542-öt hagytak meg belőlük, százhárom utca nevét kellett megszüntetni. Ezek az utcák azután új nevet kaptak. Fő-utca volt Budán is, Pesten is. A mai Piarista-utca Kereszt-utca volt, de Budán is volt Kereszt-utca. A belügyminiszter figyelembe vette a tanács észrevételét és ezért 1873 február 6-án újabb rendeletet adott ki: „Misperint értesíti a három törvényhatóságokat, hogy az új elnevezést majd csak akkor használják, ha a szervezés teljesen be lesz fejezve”. A különálló postahivatalok is csak akkor fognak egyesíteni, tehát a fővárosba szánt küldemények címzésénél is a Budapest cím mellett az eddigi városok külön helyneve is kiteendő. 1873 október 2-án közölték a budapesti lapok Ferenc Józsefnek 1873 szeptember 21-én kelt magas elhatározását, amellyel jóváhagyta Budapest új címerét és lobogóját. A rendelkezés szerint a városok régi zászlóikat a muzeumnak adják át.

1873 október 9-én Havas Ignác miniszteri biztos Buda, Pest és Obuda régi képviselőit a „legeslegutolsó” közös közgyűlésre hívta össze. A közös közgyűlés összehívása előtt Pest féltékenykedett a dunajbópparti városokra, mert míg a pesti városatyák száma 196 volt, Budáé 180, Obudának pedig 120 képviselője volt. Így hát a két budai város leszavazhatta volna a pestieket — ha akarta volna. A város egyesítés azonban mégis sikeresen zajlott le. A kis féltékenykedésekre ma

már senki sem emlékszik, sem azokra a ma mosolygást keltő vitákra, amelyek a Margitsziget hovatartozandósága felett oly élesen dultak Buda és Pest közügyekkel foglalkozó polgárai közt. Budapest, az ország fővárosa elindult a fejlődés útján s hetven év után eljutottunk odáig, hogy Nagy-Budapest megalakításáról beszélhetünk.